

**SVENSKA
VORSTEHKLUBBEN**

**ANVISNINGAR FÖR FULLBRUKSPROV
(FBP)**

ANVISNINGAR FÖR SVK:S FULLBRUKSPROV

Jaktprovsregler är alltid mycket allmänt skrivna. Där står vilka krav som ställs på hunden för att den ska kunna få ett betyg och gå till pris. Reglerna kan därmed tolkas lite olika då de inte är detaljerade varför anvisningar ska vara till hjälp för tolkningen.

Vid våra domarkonferenser har domarna enats om dessa tolkningar och utformat mer detaljerade beskrivningar vilka ha satts på pränt i anvisningarna.

Här nedan finns också förklaringar på vilka grunder besluten har fattats (Not:) vid några av de punkterna som berör själva bedömningen men inte detaljerat finns beskrivet i jaktprovsreglerna.

1. ALLMÄNT

Dessa anvisningar ska vara till hjälp för tolkning av SVK:s Regler för fullbruksprov (FBP).

Vårt sätt att bedöma hundar inom provverksamheten baseras med nödvändighet på domarens envælde. Samhället av i dag har inom de flesta områden utvecklats åt ett helt annat håll, nämligen i riktning mot ifrågasättande. Därför ställs det i dag stora krav på en domares personliga egenskaper.

Domaren har ensam ansvaret för bedömningen, att den utförs på ett korrekt sätt enligt SVK:s regler för fullbruksprov och enligt gällande lagar och förordningar.

Vi vill genom vårt avelsarbete tillsammans behålla och utveckla de goda egenskaper våra raser har. Det är endast genom avel vi kan förbättra våra raser, och det är därför av största vikt att domarna har kunskap också om avelsmålen. Det åligger av detta skäl SVK:s Domarkommitté att hålla god kontakt med SVK:s Avelskommitté. Det är också ett krav att avelsråden via Avelskommittén håller SVK:s domare väl informerade via SVK:s Domarkommitté om såväl positiva som negativa tendenser bland klubbens raser.

Ett domaruppdrag innebär en ideell tjänstgöring och är inte att jämföra med yrkesverksamhet. En auktoriserad domare har en framskjuten förtroendepost inom SVK. Domarens objektivitet får inte kunna ifrågasättas.

Domare ska, när denne åtar sig uppdrag inom eller utom SKK-organisationen, samt i samband med uppdragets genomförande, handla och uppträda på sådant sätt att det inte skadar eller motverkar SKK, dess medlemsorganisationer, eller trovärdigheten för den auktorisation som domaren innehar.

Om det föreligger risk att synpunkter eller jäv kan uppkomma bör domaren hellre avstå än att bli ifrågasatt enligt de Domaretiska reglerna. (se även kap 8).

Skulle det bli uppenbart att domaren brister i de för rollen grundläggande egenskaper eller om domarens allmänna moraluppfattning kan anses klandervärd, bör domarens fortsatta auktorisation omedelbart omprövas.

Enligt fullmäktigebeslut ska uppdrag inom SVK utföras på ideell basis och arvoden ska inte utgå. Det är således inte tillåtet för en domare att kräva eller uppbjuda ersättning, direkt eller indirekt, för att utföra sitt ideella förtroendeuppdrag inom SVK.

Domare (resp. provledare) som kräver betalt för att utföra sitt ideella förtroendeuppdrag kan skada medlemmarnas förtroende för domaren (och för provledaren) vars objektivitet inte får kunna ifrågasättas.

Nedanstående dokument innehåller regelverk för domarkåren:

- [Domaretiska regler för prov-/tävlingsdomare samt beskrivare inom SKK-organisationen](#) (SKK)
- [PM för utbildning och auktorisation av domare vid jaktprov och fullbruksprov](#) (SVK)
- [PM Jaktprov och Riksprov](#) (SVK)
- [Övriga av SVK utfärdade anvisningar, policy och dylikt.](#)

1.1. Inför provet

Det åligger provarrangören att snarast meddela domaren antal hundar och vilken/vilka moment han/hon ska döma.

SVK:s regler för fullbruksprov § 4 beskriver hinder för deltagande avseende domare. Domare bör inte döma deltagare som man uppenbart har en familjerelation eller nära förhållande till, vare sig man är sambo, särbo eller annat.

Domaren ska i god tid ta kontakt med provledaren eller annan utsedd kontaktperson, och med tjänstgörande funktionärer för att kontrollera de fysiska förutsättningarna inför provet. Vidare skall, vid alla prov på fältfågel SVK:s "Checklista beträffande utsatt fågel på SVK:s jaktprov" visas domaren av provledningen. Endast verifierat riktiga utsättningar skall accepteras.

Det åligger domaren att inför provdeltagarna före varje provgren presentera sig själv, och att hålla en muntlig genomgång av gällande bedömningsregler samt ge anvisningar om grenens genomförande.

Det är väsentligt att eventuella meningsskiljaktigheter om regeltolkningar klaras av *före* provet.

1.2. Under provet, bedömning, kritik

I möjligaste mån ska domaren följa det uppgjorda tidsprogrammet, utnyttja tillgänglig tid, och avsluta provet vid överenskommen tidpunkt.

Domaren ska med ett objektiva och positivt synsätt bedöma **helhetsprestationen** och **jaktdugligheten** och inte belasta hunden för tillfälligt begångna fel.

Not: Helhetsprestationen och jaktdugligheten är ledorden i sättet att bedöma våra hundar. Det som hunden sammantaget, jaktligt, presterar under dagen skall betygsättas. Såväl negativa egenskaper som positiva skall vägas in i bedömningen. Tillfälligt begångna fel skall inte belasta hunden. Det är alltså helheten under dagen som avgör prisvalören.

Domaren ska undvika att diskutera hundens positiva/negativa prestationer med någon (skytt, hundförare, åskådare etcetera) innan den öppna kritiken lämnats. *Undantag* från denna princip gäller:

1. vid tjänstgöring för domarelev/aspirant;
2. vid svårbedömd situation eller tolkningsfråga, då annan domare och/eller provledning får konsulteras;
3. vid spårarbete, då särskild observatör (spårläggaren) får konsulteras;
4. om en hund uppträder aggressivt (se SVK:s regler för fullbruksprov § 11);
5. om en hund agas (se SVK:s regler för fullbruksprov § 11);
6. i samband med domarkonferens;
7. Om flera domare dömer samma provgren bör de samråda innan betyg lämnas för att i största möjliga mån uppnå en likvärdig bedömning.

Domaren avgör tillsammans med provledningen hur provplats/terräng ska utnyttjas.

Tillräcklig mark och vilttillgång är särskilt viktigt vid fältarbetet.

Om skäl för detta föreligger kan domaren ändra startordningen redan inför hundens första släpp.

All kritik ska lämnas på ett positivt sätt, och vara korrekt och informativ. En korrekt formulerad muntlig kritik ökar förtroendet för domaren, förbättrar förhållandet mellan deltagare och domare och kan undanröja mängen anledning till missförstånd och missnöje.

1.3. Under provet

Som norm gäller att inte mer än 12 hundar bör starta på ett fullbruksprov.

Domaren ansvarar för att publiken inte stör provet, vilket är speciellt viktigt under fältarbetet.

För att hundar och förare ska få arbeta utan publikens påverkan ska tillräckligt avstånd hållas mellan domare/skytt och publik (förslagsvis minst 75 m, domaren avgör).

Provledaren - inte domaren - avgör om hund som underkänts i någon gren får fullfölja provet.

Pingla, halsband/ryggskynke i avvikande färg får användas efter domarens godkännande.

Provdeltagare får inte tjänstgöra som funktionär.

Eftersom hundarna ska provas under jaktmässiga förhållanden är det av största vikt att sök och fågelbehandling bedöms sammanhängande och där vilt vanligtvis eller bevisligen uppehåller sig.

Vid speciella störningar eller då föraren inte åtyder domarens anvisningar har domaren rätt att avbryta bedömningen. Åtgärden ska snarast inrapporteras till provledaren som avgör ev. ytterligare åtgärder.

Det är förbjudet att aga hund. Förare som agar hund ska uteslutas från fortsatt prov. Sådan händelse ska anmälas till SVK:s huvudstyrelse.

I enlighet med uttalande vid jaktprovsdomarkonferensen 1997 tas ingen hänsyn till eventuella skillnader i de olika rasernas förutsättningar i delmomenten.

Föraren får under de olika provmomenten inte ha någonting i händerna, som inte direkt har med momentet att göra, m.a.o. ska exempelvis koppel stoppas ned i fickan eller lämnas över till annan person.

Domaren kan undantagsvis tillåta att en hund byter förare under provet.

Då fullbruksprovet arrangeras som skogsprov i område där det kan förekomma varg får pejll användas enligt följande villkor:

- Lokalavdelning som tar beslut om att tillåta pejll vid prov skall i förväg informera SVK:s domarkommitté om detta.
- Medlem som önskar nyttja denna möjlighet ansvarar själv för att tillhandahålla pejllutrustning.
- Handenheten skall vara avstängd så länge provet pågår.
- Vid behov att söka förlorad hund startas handenheten och då avbryts samtidigt provet för den aktuella hunden.
- Domarberättelsen skall innehålla notering om att hunden burit pejll och om provet avbrutits med hänsyn till hundens säkerhet.

1.4. Skytt

Det är av yttersta vikt att provet genomförs på ett för alla deltagare säkert sätt. Provledningen utser den/de skytt/ar som anlitas, men även domaren bär ett ansvar för att skytten ges möjlighet att agera – och ageras – på ett säkert sätt. Således ansvarar domaren för att publiken inte stör provet genom att t ex komma i förväntad skottlinje, men också för att eventuella brister i skyttens vapensäkerhet uppmärksammas och påpekas. Om skytten efter påpekande inte korrigerar sitt beteende, rapporteras detta till provledaren.

Domaren avgör om mer än en skytt ska utnyttjas. Provdeltagare får *inte* fungera som skytt för annan deltagares hund i samma klass.

Provdeltagare kan få medverka som skytt endast efter domarens beslut. Provledaren bör förvissa sig om att skytt och domare/hundförare, då sådan är skytt, medför statligt jaktkort och vapenlicens. Jakträttsbevis till tjänstgörande funktionärer ordnas av provledningen. Skott lossas med hagelgevär, ca 9 mm- alternativt ca 5,6 mm startpistol. Ljudupplevelsen från startpistol skall vara jämförbar med ett normalt hagelskott.

1.5. Utländsk domare

Om utländsk domare anlitas ansvarar arrangören för:

1. Att domaren i sitt hemland tillhör motsvarande rasklubb och dömer SVK raser.
2. Att domarens auktorisation kontrolleras (via SVK:s sekreterare);
3. Att domaren tillställs SVK:s jaktprovsregler och domaranvisningar;
4. Att domaren bereds möjlighet till genomgång före provet;
5. Att domaren bereds möjlighet att konsultera svensk domare innan betyg sätts.

I övrigt gäller för utländsk domare detsamma som för svensk.

1.6. Provs avbrytande

Prov avbryts enligt Regler för fullbruksprov § 11, men prov kan avbrytas också om provdeltagare på olika sätt försöker påverka bedömningen av sin egen eller andras hundar, om provdeltagare genom sitt uppträdande stör provet, eller om provdeltagare inte åtgärdar domarens anvisningar. Om domaren avbryter ett prov ska detta snarast inrapporteras till provledaren.

2. BETYGSSYSTEM

Betyg **4** ges för ett arbete som helt lever upp till reglernas krav.

Betyg **3** ges för ett arbete som med få undantag lever upp till reglernas krav. Arbetet ska vara av den karaktären att man inte behöver tvivla på att hunden kommer att kunna lösa alla jaktliga uppgifter på ett tillfredsställande sätt.

Betyg **2** ges för ett arbete, som har icke obetydliga fel i förhållande till reglernas krav. Uppgifterna utförs endast delvis, och under jakt skulle en liknande prestation ha riskerat att medföra att vilt kunnat mistas.

Betyg **1** ges för ett arbete som till delar uppfyller så pass mycket av reglernas krav att man inte kan underkänna prestationen.

Betyg **0** ges för ett arbete som inte kan godkännas enligt reglernas krav, och när det jaktliga värdet av hundens arbete är oacceptabelt.

Betyg – (streck) ges när hunden inte provats i momentet.

3. PROVETS GENOMFÖRANDE

Dag ett genomförs **Skogsarbete**, sju momenten som ska genomföras i nedan angiven följd för samtliga ekipage.

Skogsarbete

1. Apportering
2. Rävsläp
3. Fritt följ vid smygjakt
4. Kvarstannande vid smygjakt
- 5a Viltspår
- 5b Viltspår rapportör/totverbeller
6. Lugn på pass
7. Apportering (tre fåglar)

Dag två genomförs **Vattenarbete**, fyra moment och **Fältarbete** som ska genomföras i nedan angiven följd för samtliga ekipage.

Vattenarbete

1. Sök under bössan
2. Vattenpassion
3. Vattenapportering
4. Lydighet, effektivitet, dirigering

Fältarbete

1. Effektivitet
2. Sök, fart och reviering
3. Stånd
4. Resning
5. Respekt för vilt
6. Apportering
7. Lydighet/följsamhet

4. SKOGSARBETE

4.1. Apportering

Allmänt

Grenen avser att prova hundens förmåga att tillsammans med föraren finna skadad/död fågel som flugit långt innan nedslag.

Området hunden provas inom ska vara ca 250 meter långt och ca 100 meter brett, med relativt öppen terräng. Fågeln ska läggas inom 100 – 250 meter från startplatsen. Om samma område används för flera hundar ska fågeln placeras likartat för de olika startande hundarna, och området ska då också invittras av en hund och förare utom provet före första start. Föraren tillåts gå med hunden ut i området, föraren tillåts inte gå tillbaka i området.

Apportsöket ska utföras med koncentration på uppgiften, och börjar i och med apportkommandot. Apporteringen ska utföras villigt och snabbt. Avlämningen ska ske efter domarens tecken på av domaren anvisad plats och vara fördröjd under 3–5 sekunder.

För godkännande av apportarbetet är grundkravet att viltet ska kunna tillvaratas, d v s apportgreppet får inte vara sådant att apportobjektet skadas. Betyget ska inte påverkas av huruvida avlämningen sker stående eller sittande. Ömsning av grepp utan något som helst ingripande från föraren ska inte heller påverka betygssättningen i apportmomentet. Måste föraren ge nytt kommando för att apporteringen ska utföras, ska dock betyget sänkas.

Speciella synpunkter

Speciellt bör observeras: Vilja att apportera, anpassat och skonsamt grepp, villig avlämning, förmåga att utnyttja vind och terräng effektivt i söket, samarbetsvilja.

4.2. Rävsläp

Allmänt

Momentet avser att prova hundens förmåga att bära räv en längre sträcka.

Spåret bör i huvudsak läggas i medvind, i bukter (inte i vinklar) och i omväxlande terräng.

Släpad räv ska alltid vara kall. Provdeltagare har inte rätt att kräva att ev. medhavd räv skall användas för deltagarens egen hund. (En provdeltagare kan givetvis bidra till den gemensamma potten av rävar, men får inte ställa krav på att den medhavda räven ska användas för en viss hund).

Som släpvilt godtas endast räv med en vikt av minst 3,0 kg och högst 7 kg. Endast det släpade djuret får finnas vid spårslutet.

Publik och hundar får inte vara närmare startplatsen än 75 meter, eller enligt domarens avgörande i det enskilda fallet. Start- och avlämningsplats ska alltid vara densamma. Radiokommunikation mellan spårläggaren vid spårslutet och domare är inte tillåten under hundens spårarbete. Radiokommunikation används endast vid behov.

Sele och lina får användas. Föraren får följa hunden 5 meter vid start. Så snart hundföraren släppt sin hund ska han/hon återvända till anvisad plats för avlämning.

“Rask” spårning ska bedömas som bättre och mer ändamålsenlig än “långsam” spårning. Hundens intresse att ta an spåret, hundens spårssäkerhet och helhetsintryck ska dock vara avgörande för betyget. Domaren får grunda sin betygssättning endast på egna iakttagelser förutom vid spårarbete, då uppgifter får inhämtas även från särskilt utsedd observatör.

Hund bör ges möjlighet till två omstarter för att lösa uppgiften, om den inte redan varit framme och registrerat räven. *En omstart = högst betyg 3 Två omstarter = högst betyg 2.*

Speciella synpunkter

Speciellt bör observeras: Spårintresse, förmåga att ta an och följa spåret, farten på tillbakavägen, bra grepp

4.3. Fritt följ vid smygjakt och Kvarstannande vid smygjakt

Allmänt

Grenarna bedöms av en eller flera domare. Provet bör arrangeras på sådant sätt att hela momentet kan bedömas av en och samma domare. Betyg ges dels för Fritt följ vid smygjakt, dels för Kvarstannande vid smygjakt.

Förare och hund följer en snitslad bana. Hunden ska lös gå fot vid förarens sida, eller gå bakom. Det är föraren som ska bestämma farten. Vid särskild markering ska föraren lämna hunden liggande, sittande eller stående och själv fortsätta utom synhåll för hunden. Två minuter efter att föraren kommit fram, avfyras ett skott. Tre minuter efter skottet ska föraren kalla in sin hund. Hunden bör utan kommando eller med svagt stöd sätta sig eller ställa sig hos föraren. Domaren och skytten bör befinna sig 10–15 meter från föraren

Speciella synpunkter

Speciellt bör observeras: Hundens vilja att uppmärksamt följa sin förare utan kommandon eller med svagt stöd, hundens förmåga att vara tyst under platsliggningen, lydnad.

Hundens förmåga att kallas in, att snabbt hitta sin förare, och att fortfarande vara uppmärksam och lydig.

4.4. Viltspår

Allmänt

Grenen består av två moment, dels grundmomentet blodspår, dels tilläggsmomentet totverbeller eller rapportör.

Samtliga hundar startar med ett blodspår som är 400 meter långt. Spåret bedöms enligt reglerna för SKK:s viltspårprov. Förare till hund som ska ha tilläggsmomentet ska ha anmält detta i förväg så att spåret preparerats för detta.

Tid för grundmomentet får uppgå till högst 20 minuter.

Hunden ska visa intresse för spåret samt ha förmåga att följa det. Hundens sätt att markera om den följer spåret ska bedömas liksom förmågan att reda ut eventuella tappter. Om hunden under spårarbetet växlar över till färskt spår av vilt och föraren på hundens beteende klart kan konstatera detta, ska domaren låta föraren återföra hunden till spåret. Sker sådan avvikelse från spåret endast en gång bör det inte inverka på betygsättningen. Upprepas det sänks betygsnivån.

Hunden ska arbeta i ett lugnt och för eftersök lämpligt tempo.

Hundens förmåga att självständigt följa spåret samt reda ut eventuella tappter bedöms. Hunden ska arbeta fritt och utan styrning av spårlinan, dock får föraren genom lågmält tilltal ge hunden uppmuntran och stöd.

Speciella synpunkter

Speciellt bör observeras: Hundens spårningsförmåga, tempo och självständighet.

4.5. Totverbeller

Allmänt

För hund som ska starta i tilläggsmoment gäller att, sedan den på ett godkänt sätt funnit spårslutet i grundmomentet, släpps den lös ytterligare 200m för att finna klövviltet. Dessa sista 200m av spåret ska prepareras på samma sätt som de första 400m. Djuret vid spårslutet måste ha storlek av minst ett vuxet rådjur så att hunden inte apporterar detsamma.

För totverbeller gäller att den ska stanna kvar vid det liggande klövviltet och skalla tills föraren kommer fram.

Speciella synpunkter

Speciellt bör observeras: Hundens koncentrationsförmåga vid start, skallgivning avseende hörbarhet och intensitet.

4.6. Rapportör

Allmänt

För rapportör gäller att den, sedan den funnit det utlagda djuret, ska återvända till sin förare. Därefter ska hunden lös leda föraren tillbaka till klövviltet.

Speciella synpunkter

Speciellt bör observeras: Hundens koncentration förmåga vid start, samarbetsvilja.

4.7. Lugn på pass (sträckjakt)

Allmänt

Hundens förmåga att sitta still, tyst och koncentrerad ska provas under detta moment. Vidare ska hundens apportförmåga vid sträckjakt provas. Betyg ges både för momentet före skott och för momentet efter skott. De fåglar som används ska ha minst samma storlek som en ringduva.

Speciella synpunkter

FÖRE SKOTT

Speciellt bör observeras: Hundens förmåga att hålla sig tyst och lugn.

4.8. Apportering (tre fåglar)

EFTER SKOTT

Hund som erhållit betyget 0 (noll) *före* skott kan få högre betyg *efter* skott. Domaren ska noga besikta apportviltet både före och efter momentet avseende förekomst av eventuella skador. Överdrivet dirigerande från föraren ska medföra sänkt betyg. Alla apportobjekt ska vara inhämtade i valfri ordning. I övrigt bedöms apporteringen enligt momentet Fågelapport.

Apportsöket ska utföras med koncentration på uppgiften, och börjar i och med apportkommandot. Apporteringen ska utföras villigt och snabbt. Avlämningen ska ske efter domarens tecken på av domaren anvisad plats och vara fördröjd under 3–5 sekunder.

För att apportarbetet ska kunna godkännas är grundkravet att viltet ska kunna tillvaratas, dvs. apportgreppet får inte vara sådant att apportobjektet skadas. Betyget ska inte påverkas av huruvida avlämningen sker stående eller sittande. Ömsning av grepp utan ingripande av föraren ska heller inte påverka betygsättningen i apportmomentet. Om föraren måste ge nytt kommando för att apporteringen ska fullföljas, ska dock betyget sänkas. Om en hund tappar i effektivitet under momentet, får domaren avbryta provet.

5. VATTENARBETE

5.1. Sök under bössan

Allmänt

Detta moment avser att prova hundens förmåga att söka i nära anslutning till sin förare. Denna förmåga är användbar vid jakt i exempelvis strandområden med vassar, bäckraviner m.m. Området som ska avsökas bör vara vattentäckt. Här ställs inga krav på att hunden ska stå för viltet, utan avsikten är att kunna skjuta på vilt som stöts upp av hunden. Hunden bör därför hela tiden befinna sig inom skotthåll från föraren.

Eftersom det endast är hundens sök som ska bedömas, krävs ingen kontakt med vilt i detta moment.

Speciella synpunkter

Speciellt bör observeras: Hundens förmåga att på ett effektivt sätt söka av anvisat område.

5.2. Vattenpassion

Apportering/effektivitet

Hunden ska villigt utföra uppgifterna, och ska genom ett korrekt upplagt sök visa att den arbetar effektivt för att finna fåglarna. Ordningen i vilken fåglarna apporteras saknar betydelse. Tveksam igång ger sänkt betyg. Hund som är svår att dirigera ges sänkt betyg.

5.3. Vattenapportering

Domaren ska före provet ha besiktat fåglarna och förvissat sig om att alla fåglar är oskadda.

Domaren ska visa föraren var de utlagda fåglarna finns. Start sker från vattenlinjen, domaren bestämmer och anvisar. Avlämning bör ske ca 5 m från vattenlinjen. Apportsöket ska utföras med koncentration på uppgiften, och börjar i och med apportkommandot. Apporteringen ska utföras villigt och snabbt. Avlämningen ska ske efter domarens tecken på av domaren anvisad plats och vara fördröjd under 3–5 sekunder.

Hund som inte finner alla fåglarna kan inte ges högsta betyg. I övrigt bedöms apporteringen enligt momentet Fågelapport.

5.4. Lydnadhet, effektivitet och dirigering

Betyg sätts utifrån **helhetsintrycket** av hundens arbete och dirigerbarhet. **Observera!** Hund som vid skottet och/eller kastet släpper den fågel som den redan har greppat, ges sänkt betyg i lydighet, effektivitet och apportering.

6. FÄLTARBETE

6.1. Fältarbete

Allmänt

Sökets ändamål är att säkert och snabbt finna viltet och fatta stånd för det. Hunden ska anpassa sitt sök efter föraren, sökmönster och fart anpassas efter rådande vind och terrängförhållanden. Söket ska täcka terrängen så att fågel inte förbigås. Förmåga till självständigt sök ska anses som förtjänst. Fältarbetet bedöms utifrån **helhetsintrycket**, inte enbart utifrån hundens fågel-/viltbehandling eller antal fågel-/vilttagningar.

Hundarna provas parvis. Undantag från detta gäller vid skogsprov då hundarna provas en och en.

Avsteg i övrigt får ske i täckt terräng, vid nedsatt sikt eller då övriga hundar i provgruppen förbrutit sig eller anses färdigprovade och endast en hund återstår.

Så snart domaren bedömer att en hund inte kommer att kunna godkännas har domaren rätt att avbryta provet för hunden i fråga.

Bedömningen av fältarbetet omfattar:

- Effektivitet
- Sök, fart och reviering
- Stånd
- Respekt för vilt
- Apportering (fält vilt/kastapport)
- Lydighet/följsamhet

Stånd

Ståndet bör vara fast. Hunden får lämna ståndet endast för att efter förarens kommando avancera, för att förbättra sin precisering av viltet eller för rapportering. Föraren ska anmäla ståndet till domaren för att få fortsätta fågelarbetet.

Precisering

Med precisering menas hundens förmåga genom att använda sitt luktsinne kunna känna direktvittring av fågel/vilt. Man ska dock vara uppmärksam på att fågel/vilt kan röra på sig under tiden mellan anmält stånd till avance och därmed ibland göra att hunden inte reser direkt på viltet. Upprepade dåliga preciseringar ska dock uppmärksammas.

Rapportering

Med rapportering menas att hunden visar att den funnit vilt utom synhåll för föraren, spontant eller efter inkallning. Spontan rapportering bedöms likvärdigt som rapport efter inkallning, men särskiljs vid egenskapsregistreringen. Föraren ska anmäla när hunden rapporterar. Då denna egenskap är svår att se, främst för ovana förare, bör domaren inte underlåta att göra föraren uppmärksam på om hunden rapporterar.

Not: Det kan ofta vara svårt att se om en hund rapporterar, speciellt om föraren är ovan med detta. Det mycket viktigt att ta till vara möjligheten till en jaktbar situation och att inte spoliära en mycket användbar egenskap.

Vid bedömningen bör fästas stor uppmärksamhet på hur lätt hunden lämnar ståndet, och hundens följsamhet gentemot föraren på vägen tillbaka. Om hunden stöter vid återvändandet bedöms det ändå som rapportering men stöten kan medföra sänkt betyg.

Då väntan på rapport blir längre än 10 minuter medföra det sänkt betyg i effektivitet

Två eller flera resultatlösa rapporter skall medföra sänkt betyg i effektivitet

Not: För lång väntan på rapportering inverkar menligt på såväl bedömningen av hundens förmåga att rapportera men även hur denna väntan påverkar provtid och därmed övriga deltagande hundar. Jakten skall vara effektiv och kontinuerlig och då kan inte långa resultatlösa avbrott accepteras.

Notera att det förekommer att förare anmäler "rapport" då hunden varit borta en tid men det betyder inte att hunden rapporterar, utan har brister i lydighet och följsamhet. Uppmärksamhet på hur hunden återvänder mot "ståndplatsen" i sin rapport kan avslöja detta. Trots att rapportering är en önskvärd egenskap så får detta inte ske på bekostnad av sökets effektivitet. I det fall tiden för rapporteringen överskrider 10 minuter skall detta inte påverka betyget om domaren med stor säkerhet kan bedöma att om hunden försökt lämna ståndet för att rapportera hade det resulterat i en stöt. Detta är något som vanligtvis inträffar i tät vegetation eller diken med tät vegetation.

Ringning

Hund som vid fågel-/viltsituationer inte reser rakt på fågeln/viltet eller som tvekar vid stånd. Hunden slår då en ring och fattar stånd med ny infallsvinkel. Det kan tyckas att hundar som ringar är kloka och jaktmedvetna då beteendet ofta brukar leda till en bra situation. Varför hunden visar detta beteende är inte klart, och det förekommer inte ofta. Ringning kan lätt tolkas som blinkning.

Avance, resning

När domaren gett tillstånd ska hunden på förarens kommando avancera. Föraren får inte röra sig eller ställa sig så att hunden berörs, t.ex. röra sig tätt bakom. Föraren får **under avancen** inte röra vid hunden eller befinna sig framför hunden. [Undantag görs för den situation då hunden fattat stånd mot föraren, som i denna situation ska stanna på den plats där avancekommandot getts (eller följa efter hunden)].

Önskvärt är villig avance och resning direkt på order. Försiktig, smygande eller ovillig avance kräver ofta upprepande kommandon och sänker därmed möjligheten till maxbetyg.

Avancen ska vara anpassad, dvs. man ska på ett ur jaktlig synvinkel optimalt sätt kunna följa med hunden. Avancen ska vidare vara energisk och den ska leda till resning. Om hunden under avancen mister kontakten med viltet avgör domaren om nytt stånd fordras.

Eftersom hunden ska provas under jaktmässiga förhållanden är det av största vikt att sök och viltbehandling bedöms sammanhängande där vilt vanligtvis eller bevisligen uppehåller sig. Sök bör således inte provas på vilttomma marker.

För att underlätta bedömningen bör domaren tillse att föraren uppehåller sig i rimlig närhet av domaren så att kommunikationen med föraren inte försvåras.

Stånd för hårvilt / klövvilt ska betygssättas på samma vis som stånd för fågel. (Fäller ej Klövvilt)

7. APPORTARBETE

7.1. Apportarbete

Vid kastapport ska domaren godkänna apportviltet. Målet är att snabbt och säkert finna påskjutet villebråd och bringa det till föraren. Apporteringen ska utföras villigt och snabbt efter domarens klartecken. Domaren avgör om föraren får anvisa apportriktning för sin hund innan apportkommando ges. För godkännande av apportarbetet är grundkravet i samtliga provgrenar att viltet ska kunna tillvaratas. Domaren bestämmer den tid som hunden får på sig för att klara av apporten.

Domaren kan som apportvilt godkänna ripa, orre, tjäder, järpe, morkulla, fasan, raphöna, jaktbar and och måsfågel.

Apport skall utföras om möjligt: Hunden blir underkänd om en möjlig apport ej utförs, även om godkänd apport tidigare utförts. Vid flera godkända apportioner ges medelbetyg av de godkända apportionerna. Apportsöket börjar i och med apportkommandot. Bedömningen av apportarbetet ska vid **fallapport** börja när hunden är framme vid viltet. Avlämning ska ske på av domaren anvisad plats. Föraren ska stanna på den plats varifrån han/hon sänt hunden på apport, såvida inte domaren medger något annat. Momentet ska, liksom provet i sin helhet, likna jakt! Ingen överdriven förarpåverkan (inkallning) i samband med avlämning för högsta betyg. Upprepade apportkommando sänker betyget. Motiverade omtag under apportarbetet utan ingripande av föraren påverkar inte betyget. Kastapport utförs om möjligt i nära anslutning till flog och skott, men domaren avgör när momentet lämpligast kan läggas in. Föraren placerar sig ca 2 m vid sidan om den sittande eller stående hunden. Om hunden i samband med kastapporten är orolig eller t o m fall- eller knallapporterar påverkar detta bedömningen negativt.

Speciella synpunkter

Observera! Avance krävs inte i alla situationer för godkännande (d v s hund kan godkännas om vilt går upp utan avance)!

Observera! Hund som inte finner vilt kan få högst betyg 2 i effektivitet. Premierande betyg för stånd och resning ska inte utdelas om det inte leder till viltkontakt. Apportionering provas endast på hundar som funnit och stått för vilt. Då vilttagning gjorts på hår- eller klövvilt, sker apport genom att apportvilt läggs ut.

Allmänt: I första hand ska hundens effektivitet, lydighet och allmänna jaktduglighet observeras och bedömas.

8. ÖVRIGA DOMARETISKA REGLER

En auktoriserad domare har en förtroendepost inom SVK och SKK, och därför ska domarens uppträdande i alla sammanhang vara sådant att opartiskhet och förmåga att fullgöra domaruppdraget inte kan ifrågasättas. Skulle det bli uppenbart att domaren brister i dessa för domarvärvet grundläggande egenskaper, bör domarens fortsatta auktorisation omedelbart omprövas av SVK:s huvudstyrelse efter beredning av SVK/Domarkommittén. Domarens rätt att delta vid prov där denne också tjänstgör regleras i Regler för fullbruksprov § 4.

Domare ska vara medlem i SVK. Vara väl insatt i SKK:s grundregler samt övriga domaretiska regler.

När en domare deltar med hund på prov bör denne vara ytterst noga med att inte uttala sig om någon av de övriga deltagande hundar/förare vid det aktuella provet, framför allt inte i negativ riktning.

Mot domarkolleger ska en domare alltid uppträda med absolut lojalitet. Som deltagare eller åskådare vid prov får en domare därför aldrig tala nedsättande om en annan domare, även om oenighet om bedömning eller prissättning skulle råda.

8.1. Inbjudan

Då en domare får en skriftlig inbjudan att döma ett prov ska denna besvaras snarast, dock senast inom fjorton (14) dagar. Domare som antagit en inbjudan att döma får endast av mycket tungt vägande skäl avsäga sig uppdraget. Domaren ska då med angivande av orsaken omgående underrätta arrangören om detta. Det är inte acceptabelt att lämna återbud till ett uppdrag som domaren accepterat för att istället åtaga sig en senare inkommen inbjudan att döma på annat prov samma datum. Domare som överväger att lämna återbud bör betänka vilka avsevärda svårigheter som därigenom kan vållas arrangören. Domare som blivit nödsakad att lämna

återbud bör vara arrangören behjälplig med att finna ersättare. Domare som antagit inbjudan att döma och som utan giltigt skäl uteblir från provet kan få sin auktorisation indragen.

8.2. Bedömningsanvisningar

Även den domare som känner sig helt säker inför sin uppgift bör före provet läsa igenom gällande provbestämmelser. Vid bedömningen ska hänsyn tas till även dessa domaranvisningar.

Domaren har alltid ansvaret inom sitt provområde. Även om andra funktionärer har bestämda arbetsuppgifter enligt givna instruktioner är domaren ansvarig för att övriga funktionärer fullgör sina åligganden på ett korrekt sätt. Domaren ska kontrollera att alla förberedande åtgärder är vidtagna så att provet kan genomföras på ett meningsfullt och etiskt riktigt sätt. Ingen domare får påskynda sin bedömning så att noggrannheten blir lidande eller så att någon deltagare med fog kan anse sig försummad.

8.3. Resultatredovisning

Innan resultatlistan signeras, om resultatlista upprättas, ska domaren kontrollera att den är korrekt förd. Domaren skall fastställa betyg, föra in alla uppgifter på provblanketten samt signera. Provblanketten ska av domaren inom fjorton dagar sändas till provledaren för det aktuella provet, som i sin tur sänder blanketten till lokalavdelningens redovisningsansvarige.